

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

20 iunie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecători

Covalenco Elena

Diaconu Iurie

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Tăut Dorina, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, în cauza penală privindu-l pe

Talmațchi Anton Xxxxx, născut la xxxxx, originar din or. Xxxxx, domiciliat mun. Xxxxx str. Xxxxx, ap. xx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. *prima instanță*: 20.11.2017-26.12.2017
2. *instanța de apel*: 01.02.2018-20.03.2018
3. *instanța de recurs*: 25.05.2018 - 20.06.2018

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău sediul central din 26 decembrie 2017, în procedura judecării pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală, Talmațchi Anton Xxxxx, a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 217 alin. (2) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, ceea ce constituie echivalentul a 25.000 lei.

Potrivit art. 64 alin. (3¹) Cod penal, i-a fost explicat lui Talmațchi Anton că este în drept să achite jumătate din amenda stabilită, dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul în care hotărârea devine executorie și în acest caz se consideră că sancțiunea amenzii este executată integral.

Solicitarea procurorului privind încasarea de la Talmațchi A., în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare suportate pentru efectuarea expertizei nr. 5695 din 01.11.2017, în sumă de 1.680 lei, a fost respinsă ca neîntemeiată.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că Talmațchi Anton, în perioada de timp nestabilă, dar până la 25 august 2017, având scopul procurării, păstrării și consumului de droguri, conform înțelegerii telefonice prelabile cu Cupcea Victor în privința ultimului materialele cauzei au fost disjuse în procedură separată, s-a întâlnit cu acesta în mun. Chișinău și a procurat o cantitate de droguri, pe care a păstrat-o la domiciliul său din str. Xxxxx mun. Xxxxx. La data de 25.08.2017 ora

19.45, în cadrul efectuării percheziției la domiciliul lui Talmațchi A., amplasat în mun. Xxxxx, str. Xxxxx, au fost depistate și ridicate: trei pachete din polimer de tip zip lock cu masă vegetală de culoare verde, pachet din polimer de tip zip lock cu praf de culoare albă, un pachet din hârtie cu masă vegetală de culoare verde, un cântar de scară mică cu urme de substanță, mijloace bănești, fragment de butelie cu capac de metal, cu urme de culoare cafenie. Conform Raportului de expertiză nr. 5695 din 01.11.2017, în cele cinci pachetele zip-lock și un pachetel improvizat din hârtie cu masă vegetală, particule unice de masă vegetală de pe suprafața cântarului electronic și pe suprafața internă a râșniței mecanice reprezintă - marihuana, substanță stupefiantă, cu masa totală de 17,421 gr, depunerile de pe fragmentul de butelie din plastic și o lulea din metal, reprezintă - rășină de canabis, substanță stupefiantă, cu cantitatea de 1,083 gr, iar substanța cu aspect de pulbere de culoare albă din pachetelul improvizat din bancnotă cu nominalul de cinci lei reprezintă substanță stupefiantă - cocaină, cu masa de 0,258 gr. Conform listei substanțelor narcotice, psihotrope și a plantelor care conțin astfel de substanțe, depistate în trafic ilicit, precum și cantitățile acestora, aprobate prin Hotărârea Guvernului nr. 79 din 23.01.2006, substanțele nominalizate reprezintă proporții mari.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, respectivele acțiuni a lui Talmațchi A. au fost calificate, de drept, în baza art. 217 alin. (2) Cod penal – procurarea și păstrarea, fără scop de înstrăinare, a substanțelor narcotice, săvârșită în proporții mari.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, care a solicitat casarea acesteia, în partea ce ține de soluția privind cheltuielile judiciare, rejudecarea cauzei în această parte conform ordinii stabilite pentru prima instanță și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasat din contul lui Talmațchi A. în beneficiul statului cheltuielile judiciare în mărime totală de 1.680 lei, în legătură cu efectuarea expertizei nr. 5695 din 01.11.2017.

În motivarea apelului a invocat:

- în cadrul cercetării judecătorești s-a stabilit, că inculpatul este căsătorit, are la întreținere doi copii, a declarat instanței că dispune de surse financiare și poate achita pedepsele pecuniare ce i-ar fi aplicate. Astfel, se constată că achitarea cheltuielilor judiciare de către inculpat în mărime totală de 1.680 lei, în legătură cu efectuarea expertizei nr. 5695, nu va influența substanțial asupra situației materiale a acestuia;

- legea procesual-penală stabilește cazuri concrete când condamnatul poate fi eliberat de plata cheltuielilor judiciare, însă instanța de judecată nu a luat în considerație prevederile legale și absolut neîntemeiat s-a expus asupra sorții cheltuielilor judiciare;

- instanța de judecată nu a motivat din care considerent statul și societatea urmează să suporte cheltuielile în legătură cu restabilirea echității în urma săvârșirii de către Talmațchi A., a infracțiunii reținute în sarcina sa. În aceste condiții se creează situația când, persoana care nu respectă normele legale stabilite în societatea, cu toate că alte persoane nu-și permit așa comportament, săvârșește infracțiunea, iar

statul și societatea, fiind impuși să sancționeze fapta comisă, cheltuind resurse materiale, adică să suporte și cheltuielile în defavoarea altor membri ai societății care duc un mod de viață legal, respectând normele stabilite.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, a fost respins ca nefondat apelul declarat și menținută sentința.

5. În partea descriptivă a deciziei, instanța de apel a menționat, că prima instanță corect a stabilit situația de fapt și de drept, just concluzionând că inculpatul a săvârșit infracțiunea imputată, împrejurări ce au fost constatate din totalitatea de probe acumulate în prezenta cauză, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de apel a notat că, acuzatorul de stat a contestat sentința în speță în partea soluționării chestiunii cu privire la cheltuielile de judecată, indicând că prima instanță nu a ținut cont de prevederile legale ce guvernează această instituție, totodată menționând că instanța nu a explicat de ce statul trebuie să suporte cheltuielile efectuate în cadrul unei cauze penale.

La criticile invocate de către procuror, instanța de apel a menționat că expertiza dispusă în speță a fost ordonată de către OUP, în sensul demonstrării/calificării faptei inculpatului.

Astfel, instanța de apel a constatat faptul, că cheltuielile suportate în cadrul urmăririi penale în vederea demonstrării vinovăției inculpatului în comiterea infracțiunii imputate, reprezintă cheltuieli judiciare, ce sunt achitate din bugetul statutului.

Mai mult, prima instanță a făcut uz de rigorile indicate la art. 221 alin. (4) Cod de procedură penală, unde este menționat că procurorul poate intenta și susține acțiunea civilă intentată pentru compensarea prejudiciului cauzat autorităților publice prin infracțiune, precum și pentru anularea actelor care au cauzat prejudiciul, de la pornirea procesului penal până la terminarea cercetării judecătorești. Cererea de chemare în judecată poate fi depusă indiferent de acordul autorității publice.

În cele din urmă, instanța de apel a indicat, că prima instanță just a conchis că procurorul nu a formulat și înaintat conform normei precitate, o acțiune civilă în cadrul procesului penal, formulând cerințele corespunzătoare, limitându-se la invocarea circumstanțelor privind cheltuielile pentru efectuarea expertizei nr. 5695.

6. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către procuror, care solicită casarea acesteia, cu remiterea cauzei la rejudecare în instanța de apel, într-un alt complet de judecată.

În motivarea recursului invocă:

- soluția instanței de apel prin care a fost menținută sentința referitor la încasarea cheltuielilor judiciare, contravine normelor procesual-penale în vigoare;

- în situația când art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală stipulează direct, că inculpatul suportă cheltuielile judiciare, respectiv soluțiile instanțelor judecătorești de a respinge încasarea acestor cheltuieli este neîntemeiată, deoarece procurorul a

făcut dovada cheltuielilor suportate de stat, la efectuarea expertizei judiciare nr. 5695 din 01.11.2017, acestea constituind suma de 1.680 lei;

- efectuarea cheltuielilor de judecată într-o cauză penală este provocată de săvârșirea infracțiunii, care evident impune desfășurarea urmăririi și a judecării cauzei pentru aplicarea legii penale celui ce a comis-o, prin urmare cheltuielile judiciare sunt imputabile inculpatului condamnat pentru săvârșirea infracțiunii;

- prin Legea nr. 316 din 22.12.2017 a fost abrogat alin. (2) al art. 143 Cod de procedură penală, astfel se atestă intenția legiuitorului, de a pune cheltuielile judiciare în sarcina inculpatului;

- învederând prevederile art. 16 alin. (2) al Constituției RM, în cazul dat prejudiciul cauzat nu este numai al statului, dar al tuturor cetățenilor, impozitele cărora nu ar trebui să acopere cheltuielile unor făptași ce intenționat au comis infracțiuni;

- în sarcina inculpatului urmau să fie puse obligațiunile ce trebuiau executate de către acesta, adică achitarea cheltuielilor suportate de stat, însă acesta a fost practic scutit de aceste obligații, fără careva temeuri legale. Astfel, se constată inegalitatea părților în proces și punerea proprietății publice, garantate de art. 127 alin. (2) din Constituție într-o situație defavorizată față de condamnat, care a acționat ilicit față de bugetul public, ceea ce nu poate fi admis.

În drept, procurorul își întemeiază recursul declarat în baza art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, avocatul Gorencu Cornelia în numele inculpatului, a depus referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând de a decide inadmisibilitatea acestuia, ca fiind vădit neîntemeiat, deoarece instanțele de fond au examinat cauza sub toate aspectele, s-au pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, fiind motivată pe deplin soluția adoptată, iar careva eroare la examinarea prezentei cauze nu a fost admisă.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente:

Concluziile de inadmisibilitate a recursului depus de procuror se întemeiază, *în drept*, în conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, potrivit căruia instanța examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, în camera de consiliu, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Norma art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală stipulează că, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate corespunzător de către recurent. Prin urmare, recursul este declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, atunci când titularul acestuia invocă temeuri care în mod

evident nu sunt subsecvente circumstanțelor cauzei sau când argumentele formulate de recurent nu au un fundament juridic.

Rezultând din criticele expuse de procuror, se constată că acesta contestă decizia instanței de apel, în exclusivitate din considerentul că instanțele de fond nu au admis solicitarea părții acuzării de a dispune încasarea cheltuielilor judiciare de la inculpat în cuantum de 1.680 lei, suportate de stat pentru efectuare expertizei chimice complexe nr. 34/12/1-R-5695 din 01.11.2017.

Opozant celor invocate de recurent, Colegiul apreciază ca vădit nefondată alegația procurorului în partea ce ține de pretinsa încălcare admisă de instanța de apel, prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, privitor la neîncasarea cheltuielilor judiciare din contul inculpatului pentru efectuarea expertizei chimice complexe în prezenta cauză, dat fiind că plățile necesare pentru efectuarea unor atare acțiuni procesuale urmează a fi achitate din contul mijloacelor bănești ale bugetului de stat, nu din contul inculpatului.

În susținerea raționamentelor sale Colegiul penal evidențiază, că potrivit art. 75 alin. (3) din Legea nr. 68 din 14 aprilie 2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, în cauzele penale, cheltuielile pentru efectuarea expertizei sunt suportate de către ordonatorul expertizei judiciare din bugetul alocat, cu excepția cazurilor prevăzute la art. 142 alin. (2) din Codul de procedură penală. Excepția despre care ne relevă legiuitorul cuprinsă în art. 142 Cod de procedură penală, nu este incidentă cauzei date.

Din lucrările cauzei se constată că, expertiza chimică complexă nr. 34/12/1-R-5695 din 01.11.2017, a fost ordonată de ofițerul superior de urmărire penală al SUP a IP Botanica mun. Chișinău, Godonoagă V., în vederea constatării unor circumstanțe legate de comiterea infracțiunii imputate inculpatului, Talmațchi A. (a se vedea f.d. 19-20)

Prin urmare, corect instanțele de fond au statuat asupra faptului că, plata pentru efectuarea expertizei, în prezenta speță, în sumă de 1.680 lei, urmează a fi suportată din contul bugetului de stat, dar nu a inculpatului, după cum pretinde procurorul.

De menționat este și acel fapt, că potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului, ceea ce denotă faptul că, legea nu stabilește în exclusivitate că, plata cheltuielilor este suportată doar de inculpat.

Mai mult ca atât, corect procurorul a evidențiat în cererea de recurs despre aceea că, au fost operate modificări în art. 143 Cod de procedură penală, fiind abrogat alin. (2) al acestui articol, însă faptul dat nicidecum nu presupune că, cheltuielile judiciare suportate de stat pentru efectuarea expertizelor judiciare urmează a fi încasate din contul inculpatului, întrucât o atare prevedere legală expresă, în legea procesual-penală lipsește.

Generalizând cele menționate mai sus, se conchide că cheltuielile suportate pentru efectuarea expertizei nominalizate, urmează a fi acoperite de bugetul de stat,

respectiv acestea nu pot face obiectul unei rambursări din partea inculpatului, în cazul în care ultimul nu a fost solicitantul sau ordonatorul unei atare acțiuni procesuale.

În aceste condiții, Colegiul penal, consideră că nu este incident în speță cazul de casare invocat de către recurent, ce ar servi drept temei de implicare a instanței de recurs, în sensul casării deciziei contestate, în partea dispoziției referitoare la cheltuielile judiciare.

Astfel, Colegiul penal statuează, că argumentele invocate de recurent sânt nefondate, fapt ce impune concluzia privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat, ca fiind vădit neîntemeiat.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal

D E C I D E:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Tăut Dorina, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 martie 2018, în cauza penală în privința lui **Talmațchi Anton Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă.

Decizia pronunțată integral la data de 18 iulie 2018.

Președinte

Gordilă Nicolae

Judecător

Covalenco Elena

Judecător

Diaconu Iurie